Poštnina plačana v gotovini

Sped. in abbon. post. - II Gruppo

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava: Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečna L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto V. - Štev. 21 | Gorica - 21. maja 1953 - Trst | Izhaja vsak četrtek

TOKRAT IMA TITO PRAV

Trst, 19. V. 1953

Zakaj? Ali zato, ker je komunist in je odvzel jugoslovanskim narodom versko, politično in vsako osebno svobodo? Zato gotovo nima prav. Toda preteklo nedeljo 17. maja je v Slavoniji izrekel nekaj besed, kot bi mu jih bili položili na jezik tržaški Slovenci. Izjavil je, da ne bo odstopil De Gasperiju niti centimetra tržaškega ozemlja. Malo prej je povedal De Gasperi, da je odvisno od Tita, kdaj pride Trst pod Italijo. Tito pa mu je odgovoril: Kolikor je od njega odvisno, ne bo De Gasperi nikoli dobil Trsta. Med Titovim mišljenjem in našim je oddaljenost večja kot med poedinimi planeti našega sončnega sistema. Toda v tej točki smo si enih misli. Trst ne sme priti pod Italijo. Vsak dan nas bolj utrjuje v tem prepričanju. Za danes bomo navedli samo dva primera iz naše slovenske šole v Trstu, kako usodo nam pripravljajo italijanski državni možje za tisti čas, ko bi nas morebiti zadela največja nesreča, da pridemo končno in popolnoma pod njih oblast.

Vsako leto se ob koncu šolskega leta sestavijo posebne komisije, ki proučujejo prošnje kandidatov za nestalna učna mesta na šolah. Razumljivo bi bilo samo ob sebi, da bi sedeli v teh komisijah za slovenske šole slovenski ugledni šolniki, za italijanske pa italijanski. Kaj bi rekli Italijani, če bi Vojaška uprava imenovala v komisijo za italijanske šole kakega Slovenca. Saj ne bi niti mogli najti Slovenca, ki bi si drznil tako mesto sprejeti. Kar pa ni mogoče za komisijo italijanskih šol, to je mogoče pri komisiji za podelitev mest na slovenski srednji šoli. Komisija ima tri člane, toda eden izmed teh treh je Italijan. — Pa še en bolj spodbuden primer. Vsako leto se sestavi v Trstu tudi posebna komisija za odobritev učnih knjig na slovenskih šolah. S precej veliko zamudo se je sestavila tudi letos. Ima štiri člane. Dva izmed njih sta Italijana. Vprašamo pa se, kaj bosta ta dva prav za prav delala. Ali bosta nosila rokopise na svoj dom, si doma najela vsak svojo gospodično, ki bo za silo znala slovenščino, da jim bo ta prevajala besedilo v italijanščino in jih opozarjala na mesta, ki bodo morda v nasprotju z zakoni, ki veljajo na tem ozemlju. Ali pa je morebiti v knjigah, ki jih je doslej izdala Vojaška oblast za slovenske šole, in to brez predhodne cenzure kakih italijanskih šolnikov, ena sama beseda, ki bi kršila kak božji ali človeški zakon? Res, herojev italijanske politične zgodovine, Garibaldija, D'Annunzia in podobnih nismo proslavljali zato, ker Trst ni Italija. Tudi Palutanom, Bartolijem in sličnim sodobnikom nismo peli slave, ker niso kazali nikake izredne ljubezni do tržaških Slovencev. Toda tega tudi v bodoče ne bomo delali. Učne knjige na naših šolah morajo pač vcepiti učencem v srca spoštovanje do vseh narodov na zemlji, ljubezen pa do slovenske zemlje in do slovenskega jezika, ker imamo za to ljubezen vso pravico.

Ali pa se zavedajo upravniki na Višji šolski upravi in na Prosvetnem uradu, da je nastavitev tistih treh italijanskih šolnikov v slovenskih komisijah velika nadutost? Zakaj tisto dejanje pomeni, da se smatrajo Italijani sami sebe za narod višje stopnje, Slovence pa imajo za nekaj takega, kot so recimo neki bajeslovni avstralski primitivni rodovi. Prav v nedeljo je De Gasperi dal nekaj človeških stanovanj v južni Italiji ubogim ljudem, ki so doslej prebivali v »groblju« (»sassi«). Tega pojava ni več med Slovenci, da bi tako »groblje« tvorilo kako našo vas ali celo naš trg. Italija ima za seboj tako nesrečno zgodovino, da so začeli šele sedaj odpravljati take gorostasne pojave človeške zaostalosti in bede. Vsa čast De Gasperiju, ki se je sredi najhujše volilne dobe utegnil spraviti na ta žgoč problem. Toda sedaj vprašamo, ali iz tega sledi, da so Slovenci res tako zaostal narod in Italijani res tako neskončno vzvišeni nad njim, da je treba nastavljati Slovencem varuhe celo pri nastavitvi šolnikov na slovenskih šolah in pisanju slovenskih učnih knjig. Povedati želimo tudi, da nočemo nič očitati tistim trem Italijanom, ki so tisto mesto sprejeli. V Trstu vladajo razmere, ki v nekaterih stvareh sličijo onim pod fašizmom. Tisti trije ugledni italijanski profesorji bi gotovo ponujano mesto odklonili, če bi bilo to mogoče. Zato opozarjamo na ta novi kričeči primer plemenske diskriminacije gospoda gen. Wintertona, da se v zadevi posvetuje s svojo londonsko vlado čim prej, vsaj takoj, ko se gospodu zunanjemu ministru povrne ljubo zdravje.

Ob tej priliki pa pozivamo vse slovenske starše, da se strnejo okrog naše slovenske šole, ker s pogumom in odločnostjo se nam kljub nakanam italijanskega šovinizma ni čisto nič bati.

Zadnja beseda pa velja spet Titu. Veseli smo odločne besede, da je edina rešitev našega vprašanja le v Svobodnem tržaškem ozemlju. Pozivamo predsednika sosednje države, da izrabi vsako zunanjo politično situacijo, da pride čim prej do izvedbe mirovne pogodbe in do imenovanja guvernerja naše nove države. V Svobodnem tržaškem ozemlju je naša rešitev, dočim pa bi izvedba zloglasne in verolomne tristranske izjave ali pa razdelitev tega ozemlja pomenila naš pogin.

Tito za samostojnost Trsta

Pred množico 300 tisoč ljudi je predsednik Jugoslavije tov. Tito imel ob proslavitvi desetletnice ustanovitve VI. armadnega korpusa v Slavonskem Brodu zelo važen govor, v katerem je razpravljal o tržaškem vprašanju.

Najprej je omenil zadnji Churchillov govor ter ga označil za najbolj značilnega zadnjih let. Vendar je obžaloval, da ni bil Churchill bolj jasen, ko je govoril o »velikih«, ki naj bi se udeležili predlaganega sestanka. Izrazil se je tudi, da ne odobruje kakih tajnih sestankov, češ da so imeli Jugoslovani z njimi le slabe izkušnje. Poleg tega bi bilo skrajno nesrečno, če bi prišlo do sporazuma med velesilami na račun malih držav. Kljub tej svoji kritiki Churchillovega govora, je zatrdil, da so bile sprejete Churchillove besede slabo le od tistih, ki ne želijo miru.

Tito je prešel nato na tržaško vprašanje, o katerem je rekel, da njegova rešitev ni nujna. Dejal je namreč: »Pustimo ob strani tržaško vprašanje ter se sporazumimo o gospodarskih vprašanjih in o vprašanju miru in vojne!«

Govoreč o volilni kampaniji v Italiji in o tržaškem vprašanju, o katerem se pri tem razpravlja, je rekel Tito, da bi se dala najti po njegovem mnenju rešitev tega vprašanja z imenovanjem guvernerja, kot ga predvideva mirovna pogodba, ali še bolje z ustvaritvijo tako zvanega »kondominija«. O etnični (jezikovno-narodni) rešitvi tega vprašanja je rekel, da odobruje to načelo, toda le pod pogojem, da se vzamejo obenem v poštev tudi gospodarski činitelji.

Jugoslovanski predsednik je zavrnil tričlansko izjavo Amerike, Anglije in Francije iz l. 1948, ter poudaril, da bi morebitni pristanek Sovjetske zveze na to izjavo ne povečal njene veljavnosti.

O De Gasperijevih obtožbah, da ima Jugoslavija do Albanije zahrbtne namene, je dejal Tito, da niso te obtožbe drugega kot pretveza italijanskega imperialističnega apetita.

Ob koncu je izrekel Tito glede Trsta sledeče besede: »Izjavljam, da ne odstopimo niti enega centimetra cone B.« In kmalu nato je še dodal: »Da bom še bolj jasen, moram poudariti, da bi bil vsak poskus od zunaj, ki bi hotel rešiti to vprašanje v našo škodo, brezuspešen, kajti mi ostanemo trdni kakor skala.« De Gasperi je rekel v enem svojih govorov, da vprašanje Trsta ne zavisi od italijanskih volitev, ampak od mene. Na to odgovarjam, da De Gasperi ne bo imel, v kolikor se mene tiče, nikoli Trsta.«

To bi bila na kratko vsebina Titovega govora, ki je bil izredno bojevit in morda ravno zaradi tega nedosleden. Važno pri tem govoru je le to, da je pristal na samostojno tržaško ozemlje, ki naj bi ga vodil guverner, imenovan od štirih znanih velesil.

Važen Churchillov govor

Britanski ministrski predsednik Winston Churchill je imel 11. maja v spodnji zbornici važen zunanjepolitični govor, ki je žel doma mnogo odobravanja, a ki je dvignil drugod, posebno pa v Egiptu in Združenih državah, mnogo kritike in očitnega nesoglašanja.

V tem govoru je izpovedal Churchill stališče Velike Britanije do vseh važnejših zunanjepolitičnih vprašanj. To stališče se pa nikakor ne krije s stališčem Združenih držav, ki ga je 16. aprila predsednik Eisenhower razložil v svojem epohalnem govoru in ki ga niso Angleži že takrat povsem odobravali. Akoravno so cilji angleške in ameriške zunanje politike vsaj v glavnem isti, se v podrobnostih in metodah precej razlikujejo. Angleži imajo namreč glede Sovjetske zveze in rdeče Kitajske vse bolj spravljivo gledanje. Njim je zelo ležeče na tem, da bi se odnosi zapadnega sveta do teh dveh držav čim prej uredile, čeravno bi bilo treba pri tem žrtvovati kake principe. Angleška politika je bolj realna, pa tudi bolj sebična od ameriške. Amerika se v resnici bori dosledno zoper komunizem ter žrtvuje v ta namen ogromne svote denarja, ne da bi imela od tega kako neposredno korist. Toda vrnimo se k Churchillovemu govoru!

„Katoliški glas" v vsako slovensko družino!

Churchillova izvajanja

Že takoj v začetku svojega govora je Churchill omenil korejsko vprašanje ter poudaril, da je treba delati na to, da pride predvsem na Koreji do premirja. Ostala vprašanja glede Koreje, posebno združitev obeh Korej, po njegovem mnenju niso nujna. On bi se zadovoljil tudi s tem, če bi ostala Koreja razdeljena na dvoje. Glavno je, da nehajo sovražnosti.

O Združenih državah je priznal, da nosijo na Koreji največje breme, saj nosijo 95% vseh denarnih in poleg južnih Korejcev največ krvnih žrtev. Kljub temu, je trdil Churchill, ni prav, da Amerika sama odločuje. Naša dolžnost je, da povemo Američanom jasno in odkritosrčno svoje mnenje.

O Indokini je rekel Churchill, da je tamošnji položaj manj nevaren, kot je bil pred nekaj dnevi, in da bo zaradi deževne dobe in francoskih ojačanj nastopila daljša doba miru.

Angleški ministrski predsednik je prešel nato na vprašanje sueškega prekopa ter poudaril, da Anglija nikakor ne želi braniti sama koristi svobodnega sveta na Bližnjem Vzhodu ter vzdrževati ob Sueškem prekopu 80 tisoč mož, ki jo stanejo 50 milijonov funtov šterlingov na leto. Enostranska odpoved anglo-egiptovske pogodbe s strani egiptovske vlade nasprotuje mednarodnemu pravu. Gen. Naguib se je dal postaviti za diktatorja Egipta brez vsake demokratične potrditve s strani volilcev. Znano je, da je ena izmed šibkosti diktatur, da morajo diktatorji delati to, kar drugi hočejo, in da lahko zadene tudi nje ista usoda, ki so jo drugim pripravili. Če bi se pa divji in grozilni govori spremenili v dejstvo, to je, če bi postale angleške čete ob Sueškem prekopu cilj saboterjev in napadov s strani egiptovskih čet in če bi pri tem angleški vojaki izgubili življenje, ne bomo imeli druge izbire, kot da se postavimo v bran. In izvedenci mi zagotavljajo, da smo v stanu to storiti brez ameriške ali kake druge pomoči. Toda jaz upam še vedno, da je mogoče obnoviti kairska pogajanja.

Govoreč o nemškem vprašanju je Churchill pohvalil kanclerja Adenauerja ter ga označil za največjega nemškega državnika za Bismarckom. O nemškem vprašanju je rekel, da je najbolj pereče evropsko vprašanje. Če bi bili svoječasno mene poslušali, je pristavil, bi se zavezniške armade ne bile umaknile in pustile Nemčije v sovjetskih rokah. Sicer pa Vel. Britanija ni pristala na sedanje nemško-poljske meje. Zapadna Nemčija se je izkazala kot varen činitelj miru in ko pride Adenauer, je zagotovil Churchill, čez nekaj dni v London, mu hočem obnoviti obljubo, da Nemčija ne bo žrtvovana na račun kakega sporazuma z Vzhodom.

Konferenca „visoke ravni"

Glede Sovjetske zveze je Churchill naglasil, da je nastopila s smrtjo Stalina velika sprememba in zato da se je treba izogniti vsemu, kar bi utegnilo ovirati ta razvojni proces. Moti se, kdor misli, da je mogoče rešiti vzhodno-zahodna vprašanja globalno, to je vsa vprašanja ali nobenega. Nastopati je treba postopoma. Sklenitev premirja na Koreji in pogodba z Avstrijo bi bila na pr. dva zelo zadovoljiva uspeha. Ne smemo zavirati zdravega razvoja v Sovjetski zvezi, pač pa se moramo vzdržati vsega, kar bi dalo lahko ruskemu narodu vtis zunanjega ogrožanja. Rusijo je treba prepričati, da ji ne grozi noben napad. Zato mislim, je dejal Churchill, da je potrebno, da pride brez dolgega odlašanja do konference »visoke ravni« med velesilami, do konference, ki naj bi se je udeležilo čim manjše število oseb, brez vsakih naprej pripravljenih načrtov, brez vsakih formalnosti, med štirimi stenami in v veliki tajnosti.

Odmev Churchillovega govora

Na Churchillov govor so mednarodni politični krogi različno reagirali. Razumljivo je, da so ga Angleži soglasno odobravali, saj izraža ta govor gledanje angleškega naroda na sedanja politična vprašanja.

Tudi zapadni nemški tisk ga je na splošno z veseljem pozdravil.

Manj ugodno so Francozi sprejeli ta Churchillov govor. Francozi so takoj razumeli, da bi bili po Churchillovi zamisli skoraj gotovo izključeni od te konference in da bi o njihovih interesih, ki jih imajo v Evropi in v Indokini, odločali tuji ljudje.

Na vse hujši odpor pa je zadel Churchillov govor pri Egipčanih. Gen. Naguib je na neki konferenci napadel britanskega premiera ter se izrazil, da bi Churchill napravil bolje, če bi bil obvladal svoje živce, ko je govoril o novi egiptovski vladi.

Posebno hud pa je bil odgovor ameriškega tiska in mnogih ameriških politikov na Churchillov govor, zlasti pa na besede, ki jih je bil spregovoril vodja angleške laburistične (socialistične) stranke Attlee v spodnji zbornici. Attlee je dejal med drugim, da ameriška vlada ni gospodar v lastni hiši in da ji to, kar ona sklene, kongres (parlament) zavrne. V kongresu pa da so ljudje, ki zastopajo koristi gotovih slojev. Ameriška ustava da je bila ustvarjena po vzorcu izolacionistične (vase zaprte) države, ki naj bi ne imela ničesar skupnega z Evropo. Nočem kritizirati Ameriko in tudi ne njeno ustavo, je rekel Attlee, ampak želim le dejstva poudariti. Res je, da ameriški predsednik noče vojne, toda v Združenih državah je mnogo ljudi, ki nočejo miru in ki se hočejo do skrajnosti boriti zoper Kitajsko in zoper komunizem.

Te Attleejeve besede so izzvale v amer. kongresu in v vsej javnosti srdit odpor. Senator Mac Carthy je poiskal neko staro sliko iz španske civilne vojne, sliko, ki predstavlja Attleeja, kako pri svojem obisku na španski fronti dviga po komunistično svojo pest v pozdrav. Neki drugi senator, Knowland, pa je rekel, da pomenijo londonski predlogi nekako »azijsko Monakovo« in da je potrebno, da napravijo Združene države same red na Daljnem Vzhodu. Tako in podobno so odgovorili Američani na Attleejev govor.

BINKOŠTNA NEDELJA

Berilo iz Apostolskih del.

(Apd 2, 1-11)

Ko je prišel binkoštni dan, so bili vsi učenci skupaj na istem kraju. In nastal je nanagloma z neba šum kakor prihajajočega silnega vetra in je napolnil vso hišo, kjer so sedeli. Prikazali so se jim jeziki kakor plameni in se porazdelili ter obstali nad slehernim po eden. In napolnjeni so bili vsi s Svetim Duhom in so začeli govoriti v drugih jezikih, kakor jim je dajal Sveti Duh izgovarjati. Prebivali so pa v Jeruzalemu Judje izmed vsakega naroda pod nebom, bogaboječi možje. Ko je nastal ta glas, se je zbrala množica in se zavzela, ker jih je vsak slišal govoriti v svojem jeziku. Vsi so strmeli in se čudili, govoreč: Glejte, ali niso vsi ti, ki govoré, Galilejci? Kako da mi slišimo vsak svoj jezik, v katerem smo se rodili. Slišimo jih v naših jezikih oznanjati velika dela božja.

Binkoštna cerkvena himna

Pridi, pridi, Sveti Duh,
iz nebes na nas razlij
svoje luči svetli sij!

Pridi, oče revežem,
ki deliš darove vsem,
pridi, srcem svetla luč!

Ti olajšaš nam bridkost,
ti si dušam sladki gost,
ti jih sladko poživiš.

V hudem trudu si nam mir,
v vročem dnevu hladen vir
in tolažba v žalosti.

O, ti luč preblažena,
daj, razsvetli srca vsa
zvestih svojih vernikov.

Saj brez tvoje milosti
človek poln je bednosti,
k sreči nič ne priduje.

Duši madeže izmij,
kar je suho, spet zalij
in ozdravi rane vse!

Upogni, kar upira se,
vse ogrej, kar mrzlo je,
vodi vse, ki so zašli.

In sedmero vlij darov
v duše svojih vernikov,
ki v té zaupajo.

Za krepost plačilo daj,
srečno smrt in sveti raj,
v njem veselje vekomaj!

Novi načrt zakona o verskih skupnostih

»Slov. poročevalec« z dne 6. maja objavlja: »Novi načrt zakona o pravem položaju verskih skupnosti«, s katerim je delno spremenjen prvotni osnutek zakona o verstvih, in sicer na temelju razprav v verskih organizacijah ter razgovorov posebne komisije Zveznega izvršnega sveta z zastopniki srbske pravoslavne cerkve in islamske skupnosti. Tudi ta načrt ni še končen, ker se še vedno proučuje.

Pred časom smo javili, da so se razbili razgovori med državno komisijo in zastopniki jugoslovanskih katoliških škofov, ker niso imeli ti poslednji nikakih višjih pooblastil. Zato novi načrt verskega zakona sploh ne omenja kat. Cerkve. Katoliška hierarhija ni sodelovala pri novem zakonskem osnutku. Iz navedbe o »razpravah v verskih organizacijah« bi se pa dalo sklepati, da je kakšna pobuda le izšla s strani znanih »duhovniških stanovskih organizacij«.

Predpostavljamo, da novi načrt zakona o verskih skupnostih ni nikak sporazum ali konkordat s pristojnimi cerkvenimi oblastmi ali uradno Cerkvijo, ampak le običajen notranji državni zakon, ki ga država poljubno spremeni ali ukine. Zato pa novi osnutek ne govori o Cerkvi, *ampak zgolj o* veroizpovedih, *o* verskih skupnostih.

S tem pa smo že ugotovili usodno napako in neozdravljivo zgrešeno stališče novega verskega zakona: jugoslovanska zakonodajna oblast zanika kat. Cerkvi *značaj pravno popolne družbe,* katoliški verski skupnosti *priznava zgolj značaj navadne javne organizacije, ki deluje v mejah države in ki je zato podvržena državnim zakonom. Pred državo so katoličani, in enako ostale verske skupnosti, posebna oblika priznanih udruženj ali društev ali organizacij, ki obstojajo v državi, in katerih delovanje je treba urediti in disciplinirati s posebnimi zakonskimi predpisi.*

Kat. Cerkev se ne bo s takim pojmovanjem nikoli sprijaznila. Katoličani, ki žive v Jugoslaviji, ne tvorijo nikakega zaključenega krajevnega udruženja, odvisnega edinole od državne oblasti, ampak se del celokupne kat. Cerkve, katere poglavar stoluje v Rimu in je v vodstvu Cerkve od vseh posvetnih vladarjev docela neodvisen. Katoliška Cerkev je od Boga ustanovljena pravno popolna družba, najvišja v svojem redu in torej v svojem območju samostojna. Država ni upravičena, da bi urejevala versko življenje; duhovno področje, ki obsega bogoslužje in vse, kar se nanaša na blagor duš in kar je po svoji naravi s tem v neposredni zvezi,spada pod izključno cerkveno pristojnost. Država bi smela kvečjemu izdajati predpise, ki ščitijo zunanji red, ne pa določevati, kdaj se sme deliti zakrament sv. krsta ali vršiti zakrament zakona.

Jugoslovanska vlada bo skušala prikazati svetovni javnosti novi zakon o verskih skupnostih kot nekako sprostitev verske svobode in kot dokaz, da vlada v državi širokogrudna zakonodaja, ki ne dopušča niti suma o kakem verskem preganjanju. Novi zakonski osnutek, če ga primerjamo s prvotnim, znači dejansko korak naprej k prostejšemu verskemu dihanju. Ta dobra volja in to prizadevanje za ostvaritev znosnejšega verskega stanja ter pomiritev duhov je pa žal v veliki meri udušeno in ohromljeno, ker se niso znali sestavljavci tega zakona dvigniti nad odurni materialistični svetovni nazor, ki vnaprej zanika nadnaravni pomen vere in božji značaj kat. Cerkve. Z usodno nujnostjo sledi, da kot ne bodo slepci rešili problema barv ali gluhci problema zvokov, ne bodo niti bogotajci rešili problema božjih pravic in brezverci problema vere ali verske svobode.

Ne zanikamo, da bi sodobna Jugoslavija ne hotela na nek način *rešiti versko-politični problem. A če ga hoče rešiti, naj ga reši iskreno in na pravi način. Slovenci in Hrvatje so v pretežni večini verni katoličani. Kot taki imajo pravico, da se spoštuje njihovo versko prepričanje in da se ceni to, kar jim je za Bogom najdražje: kat. Cerkev. Državna oblast bo morala biti tako stvarna in realistična, če resnično želi pomirjenja katoliških državljanov, da bo* priznala Cerkev ter v sporazumu s pristojnim cerkvenim vodstvom *uredila verske zadeve. Taka rešitev bi utrdila državno zgradbo od znotraj in njen prestiž na zunaj: zacelila bi eno najbolestnejših ran, ki razdvajajo državljane doma in ki stavijo Jugoslavijo v tako čudno luč v svetu.*

Je pa današnja Jugoslavija dovolj realistična in dorastla tako modri državniški potezi? Premisli naj Platonovo ugotovitev: »Vera je temelj državi. Kdor hoče vero uničiti, uničuje sam temelj človeške družbe!«

Tekma iz krščanskega nauka v Gorici

Dne 18. maja so se zbrali v prostorih Katoliške tiskarne odličnjaki petega razreda naših ljudskih šol, da bi pokazali svojo pridnost pri učenju Katekizma in Zgodb.

Po tem, ko so se merili s svojimi sošolci v svojem razredu in so odnesli lovor odličnjaka, so prišli polni poguma in upanja v zmago na skupno tekmo vseh slovenskih ljudskih petih razredov.

Prišli so iz vseh župnij od Jamelj do Števerjana.

Tekma je pričela s pismeno nalogo iz sv. pisma. Deklica je izžrebala nalogo z naslovom »Zadnja večerja«.

Z zadovoljnostjo so kar začeli pisati. V pol ure časa so vsi končali. Komisija je takoj prijela za delo in izbrala tri najboljše. Te so bile: iz Štandreža, iz Dola in iz Sovodenj.

Po kratkem odmoru je prišlo na vrsto spraševanje. Kar po vrsti je šlo. Kdor ni znal je moral sesti. Tako se je število tekmovalcev postopno manjšalo. Ostalo jih je pet, ki so zmagali pri tekmi in to so zastopniki iz Štandreža, iz Sovodenj, iz Dola, iz Vrha in iz Jamelj.

Štandrežec je odnesel prvo odliko, ker je pisal dobro in tudi odgovarjal.

Po malem prigrizku so gledali zanimiv film »Ples slonov«.

Vsem zmagalcem v tej tekmi naše čestitke!

ZA KATOLIŠKI DOM

Darovi za Katoliški dom

Kante Karol - Šempolaj -	Lir	1.000.—
Tomini Elza - Rim - - -	»	3.000.—
G.B.S. - Rim - mesečni prispevek za marec - - -	»	500.—
G.R.R. - Rim - mesečni prispevek za marec - - -	»	500.—
G.B.S. - Rim - mesečni prispevek za april - - -	»	500.—
G.R.R. - Rim - mesečni prispevek za april - - -	»	500.—
T.N. - Gorica - - - -	»	1.000.—
Delavec za mesec april - -	»	6.00.—
Čisti dobiček pri proslavi materinega dne - - -	»	6.000.—

Poverjenik iz Chicago Mr. Mirko Geratic nam je poslal sledeče prispevke:

Po 1 dolar: Vsi darovalci so iz Chicago in sicer: Fr. Bilban, A. Fortuna, F. Cernivec, L. Mladic, A. Skamperle, Julka Lagonder, Steve Pestevsek, Tone Gustin, Stefi Bovha, Jennie Macek, A. Zupancic, Soukal, Mary Berauer, A. Suderer, Gregoric L., Adam Fuderer, Ana Starc, M. Geracic, S. Wrana, Fr. P. Curk, John Jelenich, Coff, Marija Dobrsek, F. Stanovnik, Ivan Buh, Frank Zupan, organist, Andrew Bavetz, Edv. F. Kompare, M. Pecaric, M. Gorjanec, Joseph Pucel St., Marija Peterlin, Vali Kurent, Peter Kure, Anton Kukman, M. Tursich, Mr. A. Densa, Jerry Pirc, John Križnik, John Fabecan, John Jerich, Tone Gaber, Otmar Tasner, Metod Konchan, Frank Podlogar, Martin Kroschel, Mrs. J. Merlak, Justina Holezan, Peter Zell, J. Sladich, Karolina Pichman, Marg. Loncar, Fannie Muha, Anna Muha, Lina Machek, Mrs. Val. Kurent, John Gottlieb, Margaret Stanich, Franeka Prah, Bore Erman, J. Rezek, Jelenc L., Frank Karner, Cicero, L. Yelenc, Chicago. 50c. iz Chicago: Jos. Fajfar, Waupotis st., Ana Velb, M. Lavrie, M. Zeljko, M. Koder, L. Korenchan, Mary Dolenc, Louis Zokal, John Koporoch, St. Mavec, Mihaela Arko. 25c: G. Lagonder, A. Lustick, A. Arko.

Iz življenja Cerkve

Dosedanji napis

na starih nizozemskih kovancih: »Bog z nami!« je na novih izginil. Finančni minister pravi, da vsled tehničnih težav, v resnici pa na ljubo socialistom, ki bežijo pred Bogom kot hudič.

Diplomatski škandal

je povzročil ob svojem nastopu jugoslovanski poslanik v Panama (Srednja Amerika), Karlo Mrazovič. Na dan, ko je položil svoje poverilnice, je namreč izjavil, da je Vatikan agent italijanskega iredentizma, kardinal Stepinac pa vojni zločinec. — Katoliške organizacije in časopisi so takoj povzele proti poslaniku odklonilno stališče, z zahtevo, da se poslanik označi kot nezaželena oseba. Tednik »El labaro« je n. pr. pisal, da je »besedičenje diplomatovo sramotno. V katoliški Cerkvi imamo edino odporno moč in obrambo miru.« Radijski poročevalec pa je pripomnil, »Začeti diplomatsko službo s tako izjavo, se pravi, imeti lep koš domišljavosti.« Panamska vlada je izjavila apostolski nunciaturi globoko obžalovanje zaradi tega dogodka.

Še vedno je nad petdeset

nemških misijonarjev v ujetništvu v severni Koreji od leta 1949. Zaenkrat ni upanja, da bi ti civilni ujetniki bili izpuščeni.

Mau-Mau

je vedno bolj nasilna proti katoličanom domačinom (v Keniji, Afrika). V misijonski pokrajini Nairobi so se zato združili katoličani v obrambo; organizirali so tudi mesec molitve za vernike, ki so v nevarnosti in za spreobrnjenje poganskih sobratov. Središče propagande Mau-Maua so tako imenovane svobodne šole. Angleži so jih bili sezidali, da bi dvignili izobrazbo zamorcev. Dosedaj so oblasti zaprle stoosemdeset takih šol.

V čast fatimski M. B.

je posvetil škof Franc König cerkev v Drosu pri Kremesu. To je prva cerkev fatimske Marije v Avstriji.

Zaradi molitvenikov

so obsodili komunisti v ruski coni nemškega duhovnika Franca Hillebrandta na 4 leta in 6 mesecev zapora, ker je naredil silno velik »zločin«, seveda po komunističnem katekizmu. Kaj je naredil? Razdelil je 50 molitvenikov. Molitveniki so za one komunisto nevarni kot atomska bomba. To je huda reč, kajne?

Štirideseti socialni teden

bodo imeli francoski katoličani od 20. do 26. julija. Razpravljali bodo o sožitju narodov v mednarodni skupnosti. Povabljene so številne katoliške osebnosti. Brez božje pomoči na svetu ne bo miru.

K prvemu sv. obhajilu

je šel neki mlad ameriški vojak, ko je prišel iz severnokorejskega ujetništva v južni Koreji. V katoliško vero je stopil pred korejsko vojno; za sv. obhajilo tedaj ni imel več časa. — Povedal je, da komunisti niso pustili duhovnikom nikakega duhovniškega delovanja v taboriščih. Prvih šest mesecev ujetništva so smeli ujetniki imeti sami skupne molitve. To kar so molili, molitvice namreč, so morali dati v cenzuro! Pozneje so komunisti vsako skupino, tudi če je molila rožnivenec, razgnali. — Če bi pri sedanjih volitvah v Italiji zmagali komunisti, kar upamo, da ne bodo, bi se verska svoboda vedno bolj maličila, dokler ne bi ugasnila. Kljub temu komunisti lažejo, da niso proti veri.

Do zasebne lastnine

ima vsak pravico po naravnem pravu. Tako je zapisal v pismu 20. 6. 1952 poljski škof Choromenski. Za komuniste je pa tak nauk glavni greh. Zato silovito napadajo škofa, da je zagrešil najhujši zločin proti poljskemu narodu in da zvesto posnema vatikansko mnenje o socialnih vprašanjih. — Kdor ima kaj, pa je komunist, svetujemo, naj kar hitro razdeli drugim, da ne bo imel zasebne lastnine, sicer ni komunist. Vso last smejo imeti le veliki komunisti, ki jim pravite diktatorji, za njimi pridejo pa funkcionarji.

Ponoči krščujejo

na Madžarskem duhovniki otroke, ki jih jim prinašajo matere, katere so prisiljeno podpisale izjavo, da svojih otrok ne bodo dale krstiti... So smešni komunisti. Kaj? Ker ne morejo zboljšati gospodarstva, kot so slepili ljudi, se znašajo nad vero in dojenčki kot Herod... Pa na Kitajskem je ogromna večina poganov, ki ne krščujejo svojih otrok in kljub temu ne gre dobro, kljub temu niso bile razmere dobre. Ravno zato, ker ni krščanstva pri komunistih, zato je toliko jetnikov in umorjenih in zatiranih in oropanih in ogoljufanih, ravno zato se socialno vprašanje po komunističnih deželah stalno slabša. Ali veste, da komunisti sami sebi ne verjamejo, saj vedno popravljajo svoj sistem v različne Nepe...

IZ SLOVENIJE

BORIS KRAIGHER PRETI

Notranjega ministra zvezne republike Slovenije so v Beogradu pooblastili, da je vodil razgovore z zastopniki jugoslovanskih škofov zaradi novega verskega zakona v Jugoslaviji. Ker so se ti razgovori razbili iz razlogov, ki smo jih v našem listu že navedli drugje, je bilo pri jugoslovanskih komunistih precej nevolje, čeprav tega niso pokazali prav javno. Njih nevolja se vidi posebno iz Kraigherjevih izjav dopisniku Tanjuga, ki se končajo s prikrito grožnjo katol. Cerkvi v Jugoslaviji, češ da bo zaradi neuspelih razgovorov »trpela vse posledice.« Kraigher noče razumeti, da je katol. Cerkev rajši svobodna v sponah kakor sužnja v svili. — Kraigher posebno grozi skopljanskemu škofu dr. Čekadi.

PIONIRSKA ŽELEZNICA je v likvidaciji kot poročajo časopisi. Zanjo so leta 1946 in 1947 porabili milijone dinarjev. Zgradili so jo z udarniškim delom. Sedaj je opuščena že dalj časa. Ljudje so pokradli že skoro vse, kar se je dalo pokrasti. Škode je bilo pri tem 50 milijonov din. Zato je sedaj mestni svet ljubljanski sklenil, da jo likvidira. — Nedeljsko delo torej tudi tu ni imelo blagoslova.

V LJUBLJANI so razpisali 300 milijonov din posojila za gradnjo novih stanovanj in šol.

VODOVOD V BRDIH je bil za Brice vedno velik sen. Imeti pitno vodo na pretek tudi ob suši je bila njih vroča želja. Sedaj se jim ta želja izpolnjuje. Na Vrhovlju so zgradili vodni rezervator za vsa Brda. Polnijo ga z vodo iz Soče, katero dvigajo s posebnimi črpalkami. Namen imajo speljati vodo po vseh vaseh jugoslovanskih Brd.

V LJUBLJANI PRIMANJKUJE ŠOL

Velika stanovanjska stiska, ki vlada v Ljubljani, se morda še najbolj občuti na šolskem polju. Ljubljanske šole so prenatrpane tako, da nekatere ne morejo več sprejemati otrok. Najhuje je na ljudskih šolah. Tu imajo pouk povsod vsaj v dveh izmenah, dopoldne in popoldne, ponekod celo v treh. S prihodnjim šolskim letom pričakujejo še večji naval v prvi razred ljudske šole. Zato je sedaj mestni ljudski odbor sklenil, da hoče sezidati štiri nova poslopja za ljudske šole in dve za srednje šole. Toda tudi to bo še vedno premalo, da se razbremenijo dosedanje šole.

Poslušajte versko uro na radiu Trst II. vsako nedeljo ob 9,30!

Zelo veliko delo v prid delavcev

so napravili severnokorejski komunisti, ki so zaprli francoske misijonarje in sicer enoinosemdeset let starega duhovnika Viellemonta, petinsedemdesetletnega duhovnika Antona Gomberta in njegovega triinsedemdesetletnega brata Julijana, duhovnika, in dvainsedemdesetletnega duhovnika p. Cadarsa in enainpetdesetletnega patra Bulteau-ja. Zdaj je dobila francoska vlada službeno obvestilo preko ruske, da so imenovani umrli v ujetništvu. Domneva se, da so umrli vsled izčrpanosti na 225 km dolgi poti, ki so jo morali hoditi peš, namreč od kraja Monpojin do mandžurske meje.

Celo cerkvene orglje

hočejo komunisti na Češkem ugrabiti cerkvam. Dobili so namreč ljudski in krajevni odbori tajno pooblastilo, da smejo to storiti in orglje dati na razpolago organizacijam, ki skrbijo za zabavo delavcev. Pravi vzrok je pa: preprečiti slovesnost božje službe... Nismo proti zabavi delavcev. Toda kdor jo hoče imeti, naj si jo preskrbi na pošten način. Glejte, verniki, ki še radi pojete v cerkvi, poslušate radi orglje, kam pelje rdečkarstvo. Niso proti veri, nazadnje pa še orgelj ne puste pri miru. Najbrže se jim toži po srečnih dneh, ko so še hodili v cerkev.

Počasi za modo capljajo

komunisti na Poljskem. Tam je komunistična vlada ustanovila na univerzi v Varšavi stolico za marksistično filozofijo. Tečaj vsebuje: študij dialektičnega zgodovinskega materializma, politične ekonomije, zgodovino filozofije in socialnega razvoja, logiko, psihologijo in zgodovino političnih stvaritev marksistov in leninistov. Tečaja se morejo udeleževati samo člani komunistične stranke. — Materializem je znanstveno premagan... Ali ni tako, da na deželo pride moda, ko je v mestu že v zatonu?... Pri znanstvenikih je bil moda nekaj časa materializem. Zdaj ni več. To staro šaro so vzeli v zakup brezbožni komunisti. Seveda, komur se Bog posmehuje, tega oslepi.

Slovenski šolniki v borbi za pravice slov. šolstva v Trstu

Slovenske šole obstajajo in delujejo na Tržaškem že osem let. Upravljanje slovenskih šol in njihovo uradovanje je usmerjal pri Višji šolski upravi okrožni inšpektor za slovenske šole, pri Prosvetnem uradu ZVU pa slovenski svetovalec. Kljub normalnemu poslovanju slovenskih šol so imeli šolniki vedno težave pri reševanju šolske problematike. Zato si tudi niso s prihodom novega načelnika Prosvetnega urada ZVU prof. Fadde nič dobrega obetali.

Šolsko leto 1952-53 se je navidez pričelo normalno. Toda kmalu smo izvedeli za prvo slabo novico. Komisija za slovenske knjige ni bila imenovana, tako kot je bila to navada v začetku vsakega šolskega leta. Tako se tekom 8 mesecev ni tiskal noben učbenik, razen enega, ki pa bi bil moral iziti že jeseni 1952, pa se je tisk tega zavlekel iz nam neznanih vzrokov.

Kasnejše poslovanje slovenskih šol in šušljanje, da se je pri Višji šolski upravi nekaj spremenilo, je opozorilo slovenske šolnike na drugo slabo novico. Predstavnika slovenskih strokovnih organizacij sta namreč pri razgovoru z načelnikom Prosvetnega urada dne 24. marca 1953 izvedela, da je slovenski okrožni inšpektorat ukinjen in da je bil prof. Mizerit imenovan le za svetovalca pri Višji šolski upravi in ne za okrožnega inšpektorja, kot je bil 7 let.

Tem novicam je sledila tretja. Uredba za nastavitve. Ta je izšla prvič samo v italijanščini in je na eni strani slabo prikrojena za slovensko šolstvo, na drugi strani pa ne daje slovenskim šolam enakih pravic kot italijanskim.

Te in podobne spremembe, usodne za slovensko šolstvo, so prisilile slovenske šolnike na skupno obrambo pravic slovenskega šolstva. Zato so se prvič sestali dne 12. maja. Na tem sestanku so šolniki pripravili spomenico, ki so jo predložili šefu Prosvetnega urada dne 15. maja.

Spomenica se glasi:

Načelniku Prosvetnega urada ZVU v Trstu

Med spremembami, ki so nastale v škodo slovenskih šol v letu 1952-1953 sta v prvi vrsti dve:

a) Ukinitev inšpektorata

b) Neupoštevanje slovenskih konsulentov

Posledice tega so že vidne: slaba uredba za ponovne nastavitve, neimenovanje komisije za izdajo šolskih knjig in zakasnelo izplačevanje mesečnih prejemkov poverjenim uslužbencem slovenskih šol itd.

Kot predstavniki strokovnih organizacij imamo nalogo, da v imenu članstva in v imenu vseh ostalih slovenskih šolnikov sporočimo načelniku Prosvetnega urada ogorčenje, ki vlada med vsemi slovenskimi šolniki zaradi omenjenih sprememb, s pripombo, da se bodo šolniki za zadovoljivo ureditev tega borili skupno do kraja.

Zato prosimo načelnika Prosvetnega urada, da za šolsko leto 1952-1953:

1. Takoj imenuje odgovornega slovenskega funkcionarja za slovensko šolstvo pri Višji šolski upravi v funkciji, ki jo je imel okrožni inšpektor celih 7 let.

2. Da se na Prosvetnem uradu v vsaki zadevi, ki zadeva slovensko šolstvo, konsultira slovenski svetovalec.

3. Da se imenuje komisija za šolske učne knjige.

4. Da se izplačujejo mesečni prejemki slovenskim šolnikom do vštetega 1. v mesecu, kot je bilo to v praksi do oktobra 1952.

5. Da se takoj popravi uredba za prednostne lestvice in namestitve za slovenske šole za šolsko leto 1953-1954 in to še preden začne delovati komisija.

6. Da se pri komisiji za graduatorije imenuje kot zastopnik Višje šolske uprave slovenski funkcionar Višje šolske uprave.

Spomenica zahteva nadalje, da se popravijo odn. vstavijo nekatere točke uredbe, ki so bile bodisi v škodo slovenskemu šolstvu, bodisi izpuščene.

Spomenica zaključuje:

Normalno poslovanje slovenske šole in zavarovanje gmotnih koristi dosedanjih uslužbencev slovenskih šol nujno zahtevata čimprejšnjo rešitev navedenih problemov.

Zato vljudno prosimo, da nam načelnik Prosvetnega urada da tozadevni odgovor čimprej. Na vsak način pa prosimo za ta odgovor najkasneje do 21. maja 1953 t. j. do datuma, ko moramo poročati o načinu in uspehu naložene naloge na sestanku vseh slovenskih šolnikov, sicer ne odgovarjamo za posledice, ki bi zaradi tega nastale.

Uspeh te spomenice je bil po razgovoru predstavnikov slovenskih šolnikov z načelnikom Prosvetnega urada ZVU, razen v dosegi pravočasnega izplačevanja mesečnih prejemkov, negativen. Komisija za knjige je bila sicer po 6 mesecih čakanja imenovana, toda niso bili imenovani samo slovenski šolniki kot doslej, ampak sta od 4 članov 2 italijanska šolnika. Prav tako sestavljajo komisijo za prednostne lestvice srednjih šol 3 člani, od teh eden Italijan, kljub temu, da so lestvice namenjene samo za slovenske šole in bi zato morale biti sestavljene izključno iz predstavnikov slovenskih šol. Tako je bilo vsaj doslej. Tudi pripomba, da je na slovenskih šolah učni jezik slovenski in da so omenjene in vse ostale izpitne komisije delovale doslej izključno v slovenskem jeziku, ni pripomoglo k spremembi. Prav tako ni bil načelnik Prosvetnega urada za ponovno imenovanje okrožnega inšpektorja. Bi pa bil pripravljen imenovati nekakega funkcionarja, ki bi pri Višji šolski upravi vršil določene uradniške posle. Naj bi bil torej navaden uradnik najvišji predstavnik slovenskih šol? Zaradi vztrajanja slovenskih šolnikov za ponovno imenovanje okrožnega inšpektorja, je načelnik Prosvetnega urada le končno izrazil željo, da mu šolniki predložijo točno določene funkcije, ki naj bi jih imel bodoči okrožni inšpektor. Te predloge so šolniki v dveh dneh načelniku tudi predložili. Medtem pa čas hiti in se na Višjem šolskem nadzorništvu posebno v tem roku vsak dan odločajo važne zadeve o šolah, pri katerih bi moral soodločati odgovorni predstavnik slovenskega šolstva, ki ga ni.

DOSTAVEK UREDNIŠTVA!

Slovenska javnost pozna vso borbo, ki jo je vodil in jo še vodi slovenski narod za dosego svojih pravic. Prav tako ji je znana vsa borba na šolskem področju, toda ni pa poznala vse do danes dejanskega položaja edinega predstavnika slovenskega šolstva pri Višji šolski upravi, ki ga je v oktobru 1952 načelnik Prosvetnega urada zamenjal s svetovalcem. Po razlagi načelnika Prosvetnega urada bi imel ta svetovalec pač dosti dela, saj lahko obvešča Višjega šolskega nadzornika o vseh potrebah in problemih slovenske šole. Po naši razlagi pa nam beseda svetovalec dovolj jasno pove, da se samo svetovati pač ne pravi upravljati slovenskega šolstva. Beseda svetovati ima še svoj pomen, kadar se tisti, ki nasvet posluša, tudi po njem ravna. Izgubi pa vsako vrednost, kadar beseda svetovati sploh ne pride do izraza.

Torej to bodi delež, ki ga je načelnik Prosvetnega urada odločil slovenskemu narodu na Tržaškem.

Naš odgovor „Primorskemu dnevniku“

V »Pr. dnevniku« z dne 15. maja se je zopet oglasila neka »srednješolka«, katera je menda ista, ki je napisala že neki drug članek v istem listu na račun »Kat. glasa« pred mesecem dni. Prej se nam ni zdelo vredno odgovarjati, toda ker se zdi, da se za »srednješolko« skriva kdo izmed urednikov, je prav, če povemo tudi mi svojo.

Kar smo napisali na račun narodnega dela DFS na Goriškem v uvodniku »Naši frontaši in narodno delo«, vidimo, da drži vse. Odgovor »goriške srednješolke« v »Pr. dnevniku« pove samo to, da bi se mi morali zgražati še bolj kot nad Fronto nad onimi slovenskimi dijakinjami, ki zahajajo na italijanske plese. Kako gledamo mi na plese, je vsakomur znano. Vzame naj v roko kateri koli priročnik katoliške moralke in bo videl, kajti mi nimamo v tem oziru kakega svojega osebnega presojanja v nasprotju s katoliškimi moralisti. Držimo se preizkušenega nauka Cerkve. Eno pa lahko povemo »Pr. dnevniku« in vsem drugim, ki prirejajo »narodne plese«: Reševati slovensko stvar s plesi je kakor potapljajočemu se metati slamo, da se reši.

Glede kulturnih prireditev pa »Katoliški glas« dela propagando:

1. Če ga prireditelji za to naprosijo.

2. Če prireditve nimajo, po mnenju uredništva, nič zoper vero in moralo, ker mi smo katoliški list.

3. Če niso zoper koristi našega naroda, ker smo list za slovensko manjšino.

Uredništvo »Pr. dnevnika« pa vprašamo:

1. Kdaj so prireditelji zadnjega nastopa Glasbene Matice v Gorici naprosili naš list, naj prinese obvestilo za njih prireditev?

2. DFS, ki je nje del tudi Glasbena Matica v Gorici, je komunistična organizacija, v vsem odvisna od Zveze komunistov v Sloveniji. Zato so po našem mnenju DFS in vse od nje odvisne organizacije in ustanove v službi jugoslovanskega *brezbožnega komunizma*, pa naj se še tako odevajo v narodne barve in v verski indiferentizem. Bi bilo zato v skladu z načeli, ki jih izpovedujemo, če bi delali propagando za prireditve, ki jih imajo take organizacije?

3. V časnikarskem svetu velja tudi načelo: Ti o meni jaz o tebi. Katoliški Slovenci smo imeli po vojni nekaj zelo uspelih nastopov, n. pr. tabor cerkvenih pevskih zborov v Števerjanu in zlasti lansko leto evharistični kongres v Štandrežu. Koliko vrstic sta prinesla o teh prireditvah »Primorski dnevnik« in »Sočа«? V Gorici je umrl msgr. dr. Mirko Brumat, kanonik sholastik goriškega stolnega kapitlja in kot tak po časti najodličnejši slovenski duhovnik v naši nadškofiji. Tisoči in tisoči so ga spremljali v pogrebu, med njimi je bilo tudi veliko frontašev. Kdaj je »Primorski dnevnik« poročal, da je ta gospod umrl? Vsaj toliko smo pričakovali od slovenskega dnevnika za Trst in Gorico.

Nesramno je zato po vsem tem pričakovati, da bi mi priporočali frontaške prireditve.

GOSPODARSTVO

Vino v toplih mesecih

Upamo, da so redki čitatelji, ki imajo še danes kaj vina na prodaj. Večina bo imela še kakšno malo količino za lastno uporabo. Eni in drugi pa morajo v toplih mesecih skrbno paziti, da se jim vina ne pokvarijo.

Dve sta bolezni, ki v vročini najčešče nastopajo in kvarijo ter žal tudi pokvarijo vino: cik in zavrelica. Obe bolezni lahko preprečimo, ozdraviti jih pa ne moremo s sredstvi, ki so na razpolago našemu malemu kletarju.

CIKANJE VIN

Cikanje vina je povzročeno po neki glivici, bakteriji, ki razjeda alkohol in ga spreminja v ocetno kislino. Ta glivica je zelo razširjena in se nahaja v zraku v vsakem kletnem prostoru, pa tudi v prostorih, kjer vino pijemo. Če pride ta glivica v vino, začne svoje razkrojevalno delo.

Največkrat se našim ljudem skisajo vina, ker pridejo ta v dotiko z nakisano posodo. »Sod je bil malo močan«, to je redni izgovor. Često se vino skisa tudi v dobrem sodu, če ta ni poln in lahko pride prosti, nerazkuženi zrak do vina.

Kdor noče, da bi se mu vino skisalo, naj skrbno pazi, da ne pride vino v dotiko z okisano posodo in da so posode polne. Ker pa slednje ni vedno mogoče, moramo zažveplati prazni prostor nad vinom. Najbolje bi bilo da bi imeli sodčke opremljene s tako imenovano »točilno veho«, ki razkuži ves zrak, ki mora v sod, če smo iz njega vzeli kaj vina. Pri teh vehah mora namreč zrak skozi vodo, v kateri sta raztopljena vinska kislina in nekaj metabisulfita. V ti raztopini ostanejo vse škodljive bakterije in v sod gre zrak, ki je bil razkužen. Kdor ima na svojem sodčku tako veho, se mu ne bo pokvarila niti kapljica vina, seveda, če je nadel točilno veho na poln sod zdravega vina.

Skisanega vina ne znamo popraviti! Z apnenim karbonatom, kalijevim karbonatom in drugimi podobnimi razkisali zmanjšamo nekoliko kislino, a če takega vina ne porabimo v kratkem času, postane čez kakšen mesec slabše, bolj kislo kot prej.

ZAVRELICA

Zavrelica ni tisto vino, ki začne kipeti v toplih mesecih, ker ni v jeseni dobro povrelo in je ostalo še sladko. Kipenje sladkih vin je naraven in navadno zaželen dogodek.

Zavrelica je motno vino ogabnega okusa in zato nepitno — tudi zdravju škodljivo —, ki se v kozarcu nekam nenaravno vrti in meša. Tako postane, če začnejo vreti gnile drožje ali preobilni vinski kamen — grampa — na dogah. To vrenje povzroča neka bolezenska glivica, ki je tudi močno razširjena.

S tem pa je tudi povedano, kako zavreli preprečimo: pretakati moramo raje preje kot pozneje, da vino čim prej ločimo od tega, kar je izločilo, od drožij; ne smemo puščati na dogah sodov — ne velikih ne majhnih — debelih plasti vinskega kamna, grampe. To moramo ostrgati vsako leto, najbolje čim smo sod izpraznili: takrat bi ga morali oprati z raztopino vrele vode in navadne sode (3%), potem izplaknili z navadno čisto vodo, nato osušiti in končno žažveplati in zabiti.

*

Ti dve bolezni sta v poletnih mesecih najbolj razširjeni in uničita največ vina. Obe sta neozdravljivi, zato pa jih moramo preprečiti.

Pojavlja se že češnjeva muha,

ki bo v zelene plodove odložila svoja jajčka. Iz tega se bo razvil črviček — ličinka in češnja bo črviva.

Če bi to hoteli preprečiti, bi morali sedaj poškropiti vsa drevesa poznih sort z »gesarol 50«, ki bi zamoril vse muhe predno bi odložile svoja jajčka. Z 1 kg »gesarol 50« napravimo 5 hl škropiva.

Svinčeni in drugi arzenati niso primerni za škropljenje proti češnjevi muhi. Arzenat učinkuje namreč potom prebave, kar se pravi, da mora škodljivec pojesti nekaj, kjer je kapljica arzenata. Češnjeva muha pa ničesar ne zaužije na češnjevem drevesu, temveč samo odloži jajčka. »Gesarol« pa deluje tudi udušljivo.

Kdaj kosiš deteljo?

Prva letošnja detelja gotovo ne bo ostarela na deteljišču, ker je bilo do nedavna skoraj vsako posestvo v stiski za krmo. Zato je bila izvedena prva košnja najbrže celo prezgodaj.

Kdaj naj kosimo? Deteljo kosimo ko začne cvesti večina stebel. S takratno košnjo spravimo največ redilnih snovi. Če bi s košnjo odlaašli, bi sicer nakosili večjo množino, a krma bi bila slabša in ne tako lahko prebavljiva, tečna.

Prezgodaj pa zopet ne smemo detelje kositi. Če jo prezgodaj kosimo, dobimo sicer zelo dobro krmo, posebno bogato na beljakovinah, a s takimi košnjami uničujemo deteljišče. Vsaka deteljica za sebe je namreč celotna rastlina: če ima močne korenine, če je močna pod zemljo, bo rodila mnogo tudi nad zemljo, in narobe. Če deteljo zgodaj kosiš, se korenine ne morejo razviti, ker v listih se tvori hrana tudi za korenine. Zato pa s prezgodnjimi košnjami šibimo deteljišča.

Torej ne kositi prezgodaj, a tudi ne prepozno!

Elektrizirano seme

Od elektriziranja semen si je kmetijstvo mnogo obetalo, a nad 15-letni poskusi v Piacenzi (družba CITES) so dokazali, da se na ta način ne doseže višjih hektarskih donosov.

WILHELM HÜNERMANN: 18

Oče Damijan

Zdaj je flamski kmečki fant z zvijačo in čudovito voljo šel na delo.

Z najnedolžnejšim obrazom je v oddihu vprašal brata Pamfilija za to ali ono latinsko besedo, ki jo je slišal v cerkvi, in brat mu je rade volje dal pojasnilo. Tudi slovnico si je Damijan znal priskrbeti.

Naslednje tedne so v loevenskem samostanu lahko često slišali brata laika, ki je pri delu v hiši in na polju mrmral latinske besede in slovnična pravila. Po nočni molitvi ni več legel na slamnjačo, temveč je sedel pri slabi svetilki pred sliko nekega svetnika z latinsko slovnico na kolenih.

Kmalu so tudi samostanski učenci doživeli nekaj nenavadnega.

Nekega dne je brat Damijan na vrtu sadil fižol. Dva prvošolčka sta prišla mimo po vrtni stezi v častitljivem pogovoru. Ker sta se hotela pred bratom postaviti s svojo mlado modrostjo, sta se začela latinsko pogovarjati.

»Frater Damianus agricola est,« je začel prvi. To je latinščina v prvi šoli in se pravi: »Brat Damijan je kmet.« Do sem je še šlo. Zdaj pa je dostavil drugi v manj klasični latinščini:

»Agricolae stultae sunt.«

To naj bi pomenilo: »Kmetje so neumni.« Tedaj pa je zaklical kmet z grede, na kateri je sadil fižol:

»Reci vsaj *stulti!* Sicer si ti sam butec, ako delaš tako debele napake.«

Vrli latinec je močno zardel in jo je hitreje pobrisal proč, kot je bilo to primerno dostojanstvu bodočega učenjaka.

V prvem razredu samostanske šole pa se je bliskovito razširila novica, da brat Damijan govori latinščino gladko kot bi voda tekla. Slava je segla celo do ušes višjih razredov. Kmalu je bilo nekaj vsakdanjega, če se je kak tretješolec ali celo četrtošolec skrivaj splazil na vrt k bratu Damijanu in rekel:

»Ti, brat, pomagaj mi, prosim!« — Brat Damijan, poglej, če imam še kako napako! — Brat Damijan, pomagaj mi vendar pri Corneliju Neposu. Spaka ne znam prestaviti.«

Tedaj je brat zasadil lopato v zemljo, nagubal čelo in res, šlo je. Latinščino je prevedel v dostojno flamščino.

Nekega dne je predstojnik presenetil brata pri taki pomoči. Damijan je ravno nekemu lenemu tretješolcu prestavil celo poglavje iz Neposa, ko se je pred njim nenadoma pojavil pater. Oba grešnika sta se zelo prestrašila. A pater Vincke se je samo nasmehnil in rekel:

»Za vaju je najbolje, da zamenjata vlogi! Brat pojde v šolo in ti, zanikrnež, boš okopaval vrt.«

Fant je takoj z veseljem pograbil lopato. »Imenitno,« je vriskal. »Rajši okopljem ves vrt kot da oborjem eno samo latinsko poglavje.«

Tretješolec je kasneje postal priden in sposoben redovni brat. Brata Damijana pa je predstojnik vzel s seboj v svojo sobo. Tu se je moral podvreči strogi preskušnji in uspeh je bil tako presenetljivo dober, da mu je predstojnik zdaj res dovolil, da se posveti študiju. Po šestih mesecih je bil brat Damijan že sprejet med kleriške novince. Flamski kmečki ponos je premagal vse ovire. Zdaj je bil slednjič na poti, ki je morala držati naravnost do cilja. Nepopisno je bilo veselje novinca.

Tako resno kot on ni nihče vzel leto noviciata. To je bil čas, ko je v duši tiho delovala milost in je v njem rasla moč, ki naj bi ga nekoč usposobila za najvišje, za največje žrtve in največjo ljubezen.

In vendar v Loevenu ni bilo bolj veselega novinca. Zdaj, ko so bile premagane vse ovire, ko so se razjasnili vsi dvomi in je dušo napolnjevala jasnost in gotovost poklica, je srečno srce prekipevalo v pristni flamski veselosti, da je brat Pamfilij često skrivaj poklical svojega brata v stran in mu rekel:

»Verjemi mi, Jožef, preveč se smejimo!«

Novinec se je po takem opominu zamislil, kajti leto milostne božje setve je hotel zares dobro izkoristiti.

Spet mu je prišlo na misel, kar jim je pater Verhaege dejal zadnji večer v govoru:

»Predvsem tri stvari napravijo dobrega novinca: molčanje, zbranost, molitev.«

Te besede so vse jutro odmevale v duši mladega novinca, a v oddihu je spet pozabil nanje in je delal tako objestne skoke kakor Pavliha v lutkovem gledališču na semanji dan.

»Hvala, Avgust!« je rekel Damijan, ko ga je brat posvaril.

Nato je šel na svoj prostor v učilnico, vzel iz žepa nož in zarezal na ves pisalnik besede:

»Molčanje, zbranost, molitev!«

Tako, zdaj ne bo mogel več pozabiti.

Kaj zato, da ga je pater potem pošteno okregal zaradi okvare samostanske lastnine, če je pa les z napisom pripomogel k dobremu noviciatu.

Vendar si je Damijan pristno flamsko veselost ohranil tudi v samostanu in to mu je pozneje na Molokaju zelo dobro služilo. Razen tega pa je voditelj novincev hotel vse prej kot to, da bi novinci povešali glave. »Bodite raje preveč veseli, kakor pa žalostni!« je često pridigoval bratom.

Tako je minilo sveto leto v loevenskem samostanu. Sveti Duh si je oblikoval posodo, v katero je hotel izliti žareč tok svoje milosti.

Ko pa je jesen leta osemnajstošestdesetega pusto v Brabantu rdeče pobarvala, je

Z GORIŠKEGA

Komunisti snubijo slov. volivce

V Gorici in po vaseh so se pojavili dvojezični lepaki italijanske kominformistične stranke. Po vaseh so bili tudi razni govorniki, ki so v italijanskem in slovenskem jeziku snubili slovenske volivce, naj na prihodnjih volitvah oddajo svoj glas za kom. partijo. Pri tem so poleg svojih običajnih gesel trkali tudi na narodni čut slov. volivce ter govorili o veliki ljubezni partije do slovenske manjšine.

Kaj se za takimi besedami skriva, vemo vsi. Dovolj so nam poročila iz komunističnih držav samih. Stotisoči beguncev iz vseh slojev, ki so pribežali iz kominformističnih držav, nam pričajo, da tam ni svobode, zakaj iz svobode v bedno begunstvo nihče ne beži; pričajo nam, da pod komunizmom ni gospodarskega blagostanja, zakaj od belega kruha vstran nihče ne sili; tam ni socialne pravice, kajti med begunci so tudi mnogi delavci, ki so z begom zavrgli socialistični red sedaj, ko so ga spoznali v praksi in videli, da je le nova, še brezobzirnejša oblika izkoriščanja človeka po človeku. Zato kominformističnim obljubam, kdor misli s svojo glavo, ne bo veroval.

Niso lažnive samo socialne in gospodarske obljube kominformistov, prav tako so lažnive tudi njih narodne obljube. Res je, da so se edino oni spomnili slovenskih volivcev in šli med nje delat propagando. To pa ne pomeni, da so boljši nego drugi, temveč le, da so bolj brezobzirni nego vsi ostali. Ker vedo, da si slovenski volivec želi narodne enakopravnosti in zaščite svojih manjšinskih pravic, se mu laskajo v tem smislu in dajejo tisoč obljub, saj to nič ne stane. V resnici so pa kominformisti pokazali kot vse ostale ital. stranke, da so jim narodni interesi slovenske manjšine le deveta briga. Oni nosijo ljubezen do Slovencev le na jeziku, v srcu so pa internacionalni, to je italijanski. Zato jim slovenski volivec ne bo nasedel in bo vse prej volil nego kominformiste. Teh torej ne bo volil noben zaveden Slovenec, še manj pa kak katoličan, zakaj kaj takega mu prepoveduje ne samo njegova pamet in narodna zavest, temveč še bolj glas njegove vesti. Katoličan ne bo nikoli volil za one ki izpovedujejo brezboštvo kot svojo vero, katero hočejo vsiliti vsem, posebno otrokom, ko pridejo enkrat na oblast. To ni bil za kristjana smrten greh!

Izmed ostalih strank, ki so vložile kandidatne liste v naši deželi, se do sedaj ni še nobena oglasila in naslovila na slovenske volivce kako besedo.

Razstava v škofijski palači

Na praznik Kristusovega Vnebohoda so otvorili v škofijski palači v Gorici zanimivo razstavo cerkvene umetnosti. Posebno lepe so slike, ki so jih v ta namen prinesli iz raznih cerkva goriške nadškofije. Med njimi je več slik slovenskega slikarja Tominca, vendar so najbolj doživete slike nemških slikarjev. Nič manj zanimiva ni razstava cerkvenega oblačila in drugih cerkvenih dragocenosti, izmed katerih je mnogo umetnin, ki jih je oglejska bazilika darovala goriški stolnici. Tu opazimo male sarkofage iz IV. in V. stoletja. Izredne vrednosti so plašči, ki jih je Marija Terezija darovala goriški škofiji. Veliko zanimanja vzbuja tudi razstava cerkvenih knjig, rokopisov in drugih dokumentarnih listin.

Razstavo, ki je otvorjena v okviru slovesnosti dvestoletnice goriške nadškofije, vsem toplo priporočamo, da si jo ogledajo.

Romanje v Barnas

Kdor se želi udeležiti romanja v Barnas zadnjo nedeljo majnika, naj se priglasi pri fotografu Kleindienstu na Travniku.

Železniški popust za volilce

Volivci, ki bodo morali ob prihodnjih volitvah potovati na svoja volišča, bodo imeli pravico do 70% popusta na povratnih voznih listkih. Popust velja tudi za osebe, ki bodo morale spremljati volivce, ki niso v stanu sami potovati! Izseljenci, ki se bodo za volitve vrnili domov, imajo pravico do brezplačne vožnje čim prestopijo mejo. Listke bodo morali dvigniti na postajah na meji. Veljavnost traja od pet do deset dni v zvezi z dolgostjo poti.

Opozorilo volivcem!

Na volilnem uradu v ul. Garibaldi 20 se nahaja še okrog 100 volilnic, ki jih raznašalci niso mogli oddati, ker so bile osebe nepoznane. Vsi tisti, ki so vpisani na volilnem seznamu, pa niso do sedaj še dobili volilnice, naj se zglasijo na omenjenem uradu, ki je odprt vse dni tudi ob nedeljah brez opoldanskega odmora od 8.30 do 19. ure.

Seja občinsk. upravnega odbora

Na zadnji seji upravnega odbora so poleg vprašanj navadnega upravnega značaja razpravljali tudi o vsebini protestnega pisma, ki so ga poslali nekateri goriški trgovci županstvu s pritožbo zaradi uvedbe potrošniškega davka. Občinska uprava je zagotovila, da bo odstranjevala vse ovire, na katere bi naleteli trgovci in da jim bo v ta namen nudila potrebno pomoč.

Knjižnica KPD

Knjižnica Katol. prosvetnega društva v Gorici je odprta vsak delavnik od 10. do 12. ure in vsako nedeljo od 10. do 11.30. Knjižnico lahko poseča vsakdo. V njej dobite najlepše slovenske knjige. Odprta bo tudi čez počitnice.

Prvo sv. obhajilo v Gorici

Na vnebohod smo zopet doživeli slavje prvega sv. obhajila v Gorici. Čeprav je bilo dopoldne slabo vreme, je bilo kljub temu veliko srčnega in božjega veselja pri prvoobhajancih in pri odraslih, ki so kakor vedno v velikem številu prihiteli, da prisostvujejo ganljivemu obredu. Da je bila sreča naših malih še večja, so pripomogli tudi razni dobrotniki. Ti so s svojimi darovi pomagali, da so vsi prvoobhajanci bili lepo pogoščeni, revnejši med njimi pa so dobili še drugo izdatnejšo pomoč.

Popoldne so v čast prvoobhajancem priredili otroci iz Sirotišča in Marijinega vrtca okusno akademijo v Marijinem domu na Placuti. Pogumno so mali igralci deklamirali, rajali in peli. Najlepši pa sta bili obe igrici, dečkov in deklic iz Sirotišča. Take nastope si vsi želimo videti še ob kaki drugi priliki.

Sv. birma v Gorici

Goriški nadškof bo delil zakrament sv. birme na binkošti ob 9.30 v stolnici in ob 12h na Travniku. Vsi birmanci naj bodo pravočasno v cerkvi, vsaj deset minut pred začetkom. Po sv. birmi v stolnici bo pontifikalna sv. maša. Zvečer ob 6.30 pa bodo istotam pontifikalne večernice z blagoslovom.

ŠOLSKA PRIREDITEV

Goriški srednješolci priredijo v nedeljo 24. t. m. ob 20. uri na dvorišču Šolskega doma v ul. Croce 3 dramo v treh dejanjih

VERA IN NEVERA

Vstop samo z vabilom, ki se dobi v tajništvu srednjih šol, v kavarni Bratuž, v trgovini Košič, v urarni Šuligoj ter pred prireditvijo ob vhodu.

Nov conski podpredsednik

Za conskega podpredsednika je bil imenovan z zakonom, ki je stopil v veljavo dne 13. maja, odvetnik dr. Lucijan Persolja, doma iz Pevme v goriški okolici. Dr. Persolja je pristaš demokratske stranke.

† Jožef Valentinčič

V Gorici je v ponedeljek 18. 5. umrl v starosti 78 let znani goriški obrtnik Jožef Valentinčič. Pokojni je bil doma iz Kanala ter je dolgo let vodil znano pekarno v Raštelu. V življenju je bil vedno zaveden krščanski mož.

Duhovne vaje v Gorici

bodo tudi letos kot pretekla leta v drugi polovici meseca avgusta, in sicer za dekleta ter za može in fante. Vodil jih bo p. Arhangel Drole, kapucin. Isti pater bo imel duhovne vaje tudi za slovenske duhovnike goriške in tržaške škofije. Natančnejše datume objavimo pozneje.

Štandrež

Na obletnico evharističnega kongresa smo imeli tudi prvo sv. obhajilo. V lepo okinčani cerkvi so mladi prvoobhajanci pristopili k mizi Gospodovi. Med sveto mašo jim je prav lepo prepeval otroški zbor. Ob 11. dopoldne je imel Marijin vrtec prav lepo uspelo kratko akademijo. Otrokom bo ta veliki dan gotovo ostal v lepem spominu.

Števerjan

Na vnebohod so nam cerkveni pevci iz Jamelj, Pevme in domači pevci pripravili v dvorani v Dvoru prav lep pevski nastop. Kljub slabemu vremenu so predvsem domačini napolnili veliko dvorano. Nikomur ni bilo žal, saj je tako v zadovoljstvu preživel popoldan. Od pevskih točk je najbolj ugajala: »Oj planine«, katero so zapeli pevci iz Pevme. In tudi druge pesmi posameznih zborov so bile lepo podane.

Osrednja točka nastopa je bila spevoigra: »Za srce in denar«, katero so pevci iz Jamelj prav prisrčno predvajali — zlasti šegav Ceno in zvonko pojoča Minka. Po končani prireditvi pa je po Dvoru odmevala pesem za pesmijo, ko so si pevci privoščili urico vesele medsebojne zabave pri kapljici dobrega brica.

Žabnice

V nedeljo 3. maja se je vršila v Žabnicah predstava naših otrok. Mlade deklice so nam pod vodstvom čč. sester priredile zabaven večer. Nastopile so z več igrami, deklamacijami in petjem. Vse vloge so lepo izvedle, dasiravno so zelo mlade. Kakor pravljične vile so nastopale. Za trud in napredek zaslužijo vse priznanje in pohvalo. Čestitamo in le pogumno naprej, da nam boste lahko kmalu zopet kaj lepega pokazale!

Istega dne popoldne se je vršil pogreb mladega 38-letnega družinskega očeta Karla Hrasta, ki je v teku osmih dni umrl na posledicah meningitisa. Pokojni je bil veren mož in dober, skrben družinski oče. Z marljivim in pridnim delom si je priboril dom in nekaj imetja. Bil je oče, priljubljen in spoštovan, to je pokazala zlasti ogromna udeležba mož in fantov pri pogrebu. Žalujoči družini izrekamo našo iskreno sožalje!

Štandrež

Preteklo nedeljo smo praznovali prvo obletnico dekanijskega evharističnega kongresa. V štandreški prostorni cerkvi se je zbralo lepo število vernikov tudi iz okoliških vasi in iz Gorice z nekaterimi dušnimi pastirji. Njim so se pridružili pevci, ki so zavzeli mesto na koru. Priložnostno pridigo je imel župnik iz Doberdoba č. g. Ivan Kretič, evharistični blagoslov pa dekan msgr. Novak. Mogočen pevski zbor je po pridigi zapel štiri znane evhar. in Marijine pesmi pod vodstvom prof. Fileja, ki so dvignile naša srca in duh. — Zadovoljni smo bili tudi za to jubilejno evharistično pobožnost, ki nam je zopet osvežila spomin na lansko zmagoslavje evharističnega Jezusa.

S TRŽAŠKEGA

SLOVENSKI ODER V NABREŽINI

V petek 22. maja ob 20.30 uri gostuje v kino dvorani v Nabrežini Slovenski oder iz Trsta. Po uspelem gostovanju po Tržaškem bregu, bodo tudi Nabrežinci lahko prisostvovali lepi Timmermansovi igri:

»Župnik iz cvetočega vinograda«.

Romanje

Romanje v Loreto in Assisi, ki ga priredi pater Alfonz iz Trsta, se prenese na 8.-11. junija. Pohitite s prijavo. Prijavite se pri patru Alfonzu, Convento Cappuccini, Montuzza - Trst.

Marijin praznik na Kontovelu

Kogar je zadnjo nedeljo popoldne zanesla pot preko Kontovela, se je nehote pridružil množicam, ki so po bregovih čakale procesijo. Udeležencem v procesiji kakor številnim resnim gledalcem se je nudila edinstvena slika, ki jo doživimo malokje ob podobnih prilikah. Sredi najlepše pomladi se vije po obronkih kontovelskih njiv izredno dolga marijanska procesija. Po mnogih letih so zopet dvignili starodavni kip Marije Kraljice in ga v skupnem veselju novih zvonov, pevcev in godcev ponesli v procesiji. Tako velike paradne procesije še v naših vaseh po vojni nismo videli. Bilo je zelo veliko beloobločenih deklic in tudi narodnih noš. Človek se nehote vpraša, le odkod so prišli ti mnogi ljudje, kaj jih je pritegnilo k Marijini procesiji? Saj je bil v teh dneh na Kontovelu sveti misijon in cerkev ni bila premajhna. Kakor povsod po svetu tako se je zgodilo tudi v tej župniji: kjer še tako vneti misijonarji ne morejo pritegniti k Bogu vseh ljudi, tam naredi to Marija. Le Marija sama si more pripraviti tako zmagoslavje. Dan kot ga je doživel v nedeljo Kontovel nam je poroštvo, da bo končno tudi v tej naši ribiški vasi zmagalo Marijino brezmadežno Srce!

O svetem misijonu, ki se je vršil v tej župniji, moremo zapisati, da je še dobro uspel. Ali ni sploh čudno, da se je sploh mogel vršiti, ko ga že 42 let ni bilo! Trdo delo je zopet prevzel znani misijonar č. g. Jože Vidmar. Kontovelčani so mu hvaležni za vse dobro, ki ga je razsejal v teh dnevih v njihovi župniji. Bodočnost bo pokazala, da je ledino orati tudi veliko in uspešno delo. Vsak misijon je za dobre poživitev verskega življenja, za mlačne pa močan klic in opomin na pravo pot. Samo Bog, ki presoja misli naših src, ve, kako je bilo in bo na Kontovelu. Eno pa je gotovo: Župnija, ki tako pobožno časti Mater božjo, bo ostala vdana veri svojih pradedov!

Občine

Vsa naša vas (če še smemo tako imenovati Občine) je še vedno pod vtisom težke nesreče, ki je zadela Benčinovo družino, katere mati in gospodinja je najprej neznanokam izginila, potem pa tako žalostno pretrgala nit svojega življenja. Mislimo, da je cerkvena oblast prav ravnala, ko je dovolila cerkveni pogreb. Saj smo vsi prepričani, da ni mogla sicer verna in krščanska žena priti do takega dejanja, če ne pod vplivom težke neozdravljive in živčne bolezni, na kateri jo bolehala že več let. Zato sočustvujemo s hudo prizadeto družino in prosimo Boga življenja, da bi zacelil tudi to veliko rano.

Sicer naši novi zvonovi oznanjajo vedno nove vrzeli v župniji in naš grobar ima polne roke dela kakor malokdaj. Zadnji se je od nas poslovil splošno priljubljeni zdravnik dr. De Fecondo, ki se je k nam naselil v težkih povojnih letih in se, kakor na svojem prejšnjem službenem mestu v Ilirski Bistrici, z vso silo žrtvovali in pomagal zlasti bolj revnim ljudem. O njem lahko rečemo, da ni v poklicu iskal svojega in mu je zdravje bolnikov bila glavna skrb. Mogoče ga je prav naporno delo spravilo ob njegovo lastno zdravje in mu je zavratna bolezen skopala prerani grob. Pokopali so ga v nedeljo v družinsko grobnico v Barkovljah.

Sedaj pa nekaj veselega. Binkoštna nedelja bo prinesla tudi k nam veselega razpoloženja. Saj bo skoraj 40 otrok pristopilo prvič k mizi Gospodovi. Z vseh krajev se bodo vzeli: iz Konkonela, Banov, Fernetičev in celo Briščkov, ki sicer spadajo pod proseško župnijo. Jasno, da bo največ naših pristnih Opencev, ki se štejejo nekako za meščane, čeprav bivajo še vedno kje pri »Dulencih ali Gurencih«. Na ta svoj praznik se vsi otroci lepo pripravljajo; še posebno radi pa prihajajo k Šmarnicam, da jih je res lepo videti in slišati. Bolj pridni upajo, da bodo prihodnji mesec šli kam na izlet in zato že sedaj spravljajo svoje prihranke kakor tudi podobice. — Običajni zajtrk bodo prvoobhajanci imeli letos v Marijanišču, ki ga bomo v kratkem, tako upamo, lahko imenovali z drugim imenom. S tem v zvezi naj še omenimo, da nam je majnik prinesel res nekaj novega. Na Kras so se vrnile naše šolske sestre in prevzele gospodinjstvo v zavodu. Do Tomaja, odkoder so bile izgnane, je sicer še daleč. Vendar naj bodo dobrodošle v naši sredi in Bog daj, da bi pri nas dolgo dolgo ostale. Vsi pošteni Openci smo jih veseli in si želimo le, da bi njih prihod ne bil začasnega značaja.

Nabrežina

Na binkoštni ponedeljek, t. j. 25. t. m. popoldan bomo v Nabrežini blagoslovili dva nova zvonova. V našo prijazno vas pride sam prevzvišeni nadškof iz Gorice, da posveti nova dva zvonova in nato bo okrog 40. otrokom podelil zakrament sv. birme. Vse, tako iz Gorice kot iz Trsta in naše okolice prijazno vabimo, da nas pridete obiskati ob 4. uri pop. 25. t. m.

DAROVI

Za SLOVENSKO ALOJZIJEVIŠČE

N. N. ob obletnici smrti svoje sestre Jožefe 1000; N. N. iz Vidma 5000 lir.

Bog povrni obilo!

Zobozdravnik

Dr. STANISLAV PAVLICA

TRST via Commerciale 10/II. - Tel. 31-8-13

sprejema od 9 - 13 in od 17 - 19

Odgovorni urednik: *Stanko Stanič*

Tiska tiskarna Budin v Gorici

Damijan de Veuster odpotoval k slovesnim obljubam v materinsko hišo v Parizu.

SENZACIJA V PARIZU

Časnikar Henry Crayon je stal tresoč se pred vsemogočnim glavnim urednikom slavnega časopisa »Paris Nuit«. Gospod šef je besno žvečil črno cigaro in zdaj pa zdaj ubogemu mlademu možu puhnil oblak dima v obraz.

»Torej poslednjič, gospod Crayon,« je kričal vsemogočni šef. »Če mi danes ne prinesete kake senzacije, senzacije, rečem vam, ob kateri Pariz pozabi dihati, senzacije, ki nam je potrebna kakor vsakdanji kruh, vam pokažem vrata in potem storite najbolje, da vzamete strihnim.«

»Potrudil se bom kar najbolj mogoče!« je jecljal oštevani urednik, »kar najbolj mogoče!«

»Potrudi se! Potrudi se!« se mu je rogal šef. »To je ravno tisto. Tudi stara škropilnica mi prav tako lahko pripoveduje, da se hoče potruditi. Vendar pa priteče iz nje vedno le voda in ne šampanjec. Človek pri tem lahko zgubi glavo,« je zmerjal dalje in s težkimi koraki meril pisarno. »Nič se ne zgodi novega na svetu! Garibaldi lenari in sedi na lavorikah, odkar je vkorakal v Neapelj. Bismarck krmi vrabce in se stara. Če bi vsaj sultan dal pobiti nekaj tisoč kristjanov, kakor to poletje v Damasu, tako prav počasi in čimbolj grozno, potem bi Pariz dobil potrebno senzacijo. A na to idiot niti ne misli. Človeku se kar vzdiguje! Vzdiguje!«

»Da, gospod šef!« je pokorno pritrdil časnikarski poročevalec.

»Kaj, vi ste še tu?« je zapihal lastnik časopisnega podjetja. »Glejte, da čimprej zginete!«

»Da, gospod šef,« je jecljal časnikar in se obrnil k vratom. A šef ga je nahrulil:

»Čakajte! Kam vendar hočete? Kaj je prav za prav danes novega v Parizu?«

Z važnim obrazom je Crayon privlekel iz žepa beležnico.

»Danes zvečer pleše Rusinja Aleksandra Aleksandrovna v 'Thêatre français',« je jecljal.

»To vendar ni nobena senzacija! Vsekakor pa nekoliko popoprajte! Pišite: 'To ni bil ples, to je bila orgijska vrtoglavica, tornado dionizijskega življenjskega žara, tajfun strasti, opojni plamen nad prepadom vulkana. Frenetično ploskanje se je kakor gotska stolnica vzpenjalo ob kakor kača vitkem telesu umetnice, ki je šele polagoma prišla iz ekstaze čarobnega odmaknjenja v resničnost in se z božanskim smehljajem umaknila v svojo garderobo.' Tako se piše! To je šampanjec! A pri vas je le pljuskanje iz škropilnice!«

Henry Crayon si je drznil dvigniti kazalec desnice do višine ust. A šef mu ni pustil do besede.

»Kaj je še novega v Parizu?«

»Nemški cirkus v Eliséju.«

»Potem lahko spet enkrat prisluškujete opicam. Drugega nič?«

»Moja postrežnica me je nato opozorila...« je obotavljaje se pričel novinar.

»Kaj je rekla postrežnica?« je nepotrpežljivo silil šef. »Kar rečejo postrežnice, je vedno važno. Postrežnica je tako rekoč glasilo široke množice. V pogovoru z njimi imate uho na srcu naroda. Torej kaj je s postrežnico?« *(Nadaljevanje)*

ŠIRITE NAŠ LIST !

POZOR! POZOR! POZOR!

DARILNE POŠILJKE

Ali ste že naročili darilno pošiljko pri tvrdki

IMPORT CITRUS EXPORT

Lastnik Aleksander Goljevšček

TRST - TORREBIANCA 27 - TELEFON 24467

Storite to čimprej, ker Vaši sorodniki, znanci in prijatelji nujno potrebujejo in pričakujejo Vašo pomoč.